

Esė „Kaip supranti sakinį „Kultūra skleidžiasi per kūrybą ir tarnavimą bendruomenei?“

Vakarė Berankytė, 6MypA klasė

Mokytėja Areta Tamošaitienė, Klaipėdos licėjus

Pasak Sally Painter, „kultūra vaidina pagrindinį vaidmenį kiekvieno bendruomenės nario gyvenime“. Pats žodis kultūra yra labai platus: tai ir ugdymas, auklėjimas, lavinimas, tobulinimas, garbinimas... Aš manau, kad kalba, nesvarbu, kad ji skirtinga, yra visų kultūrų pagrindas. Ji padeda skleisti kūrybą, susikalbėti pasaulio žmonėms, ji tarnauja bendruomenei.

Jei į šį klausimą atsakinėtų mano tolimi protėviai – homo sapiens, jie būtų atsakę tikriausiai visai kitaip. Prisimčiau neseniai girdėtą istoriją apie prancūzų antropologo Claude Levi - Strauso kultūros suvokimą: Homo sapiens tarpe kultūra skleidėsi per poreikį užimti savo protą laisvu nuo maisto paieškų metu. Taip tie, kurie buvo lakios vaizduotės, muzikalūs, mokėjo įdomiai pasakoti, linksminti, įgavo pranašumą savo bendruomenėse. Jų kūrybingumo dėka tobulėjo žmogaus kalba, kiti socialiniai įgūdžiai. Tokie žmonės savo bendruomenėse buvo lyderiai, jų stiprūs genai persiduodavo kitoms kartoms. Taip šie kultūros nešėjai tarnavo savo bendruomenėms.

Šiais laikais kultūra yra žmonių susitarimo dalykai, pavyzdžiui, vertinimo normos, meno simboliai, elgesio taisyklės. Skirtingose bendruomenėse tas pats daiktas, reiškiny, kūrinys gali būti vertinamas kitaip. Tai matome maisto kultūrų skirtumuose, elgesio, net dailės, pavyzdžiui japonų mene akcentuojamas tobulumas netobulume, Singapūre tvarkos supratimas visiškai kitoks nei Indijoje ir taip toliau. Dažnai kūryba sutapatinama su menu, bet vis dėlto visko pagrindas yra kalba. Ji turi nuostabią savybę – klausydami kalbančio žmogaus mes galime keliauti, girdėti garsus, matyti vaizdą. Kalba – tai toks unikalus dalykas, be kurio mes savo gyvenimo neįsivaizduojame. Nesvarbu, kad pasaulyje yra apie 6500 kalbų, bet žmonės susikalba. Jos dėka galima užrašyti istorijas, kurti knygas, aprašyti spalvas, paveikslus, muzikos kūrinius, gamtos reiškinius, parašyti laišką, išvengti karo...

Kalba, kuri išsivystė, nes homo sapiens turėjo daugiau laisvo laiko atradus ugnį, reikėsi ir reikšiasi per kūrybą ir taip tarnauja žmonių bendruomenei, kurios gyvenimas kalbos dėka neatpažįstamai pasikeitė.